

Boken om Fasten

Boken om Fasten

fra

Al – Wajiz Fi Fiqh As-sunnah Wal Kitabil ‘Aziz

Forkortelse av den islamske rettsvitenskapen utledet fra Sunna og Den mektige Boken

Av

Sheikh Dr. Abdul Azheem Badawi

(Måtte Allah bevare ham)

Forlaget Koran & Sunnah

2016

© Koran & Sunnah Forlag 2016

Denne e-boken kan deles videre gratis på nettet eller skrives ut kun til bruk for Dawah og utdanning formål. Den skal ikke produseres til salg uten skriftlig tillatelse fra forlaget.

Originaltittel: كتاب الصيام

Norsk tittel: Boken om Fasten

Skrevet av: Sh. Dr. Abdul Azheem Badawii

Oversatt av: Muhammad Zubayr Alburundy

Første utgave: 2016

Nettside: www.koranogsunnah.wordpress.com

Kontakt oss: Koranogsunnah@gmail.com

Send oss gjerne rettelser, tilbakemeldinger og forslag til forbedring til vår e-postadresse. Ta kontakt også om du ønsker å bidra med noe. Vi setter stor pris på din hjelp. Må Allah belønne deg med det beste i denne verden og i det hinsidige. Ameen.

Innhold

Oversetterens forord	6
Kort biografi om forfatteren	9
Dens kjennelse (Hukm):	11
Dens fordeler:	13
Forpliktelse av det å faste Ramadan ved synet av den nye månen...	15
På hvilken måte bekreftes månedens start?	15
Overfor hvem er fasten obligatorisk?	18
Hva er best mellom å faste eller å bryte fasten?	20
Det som er obligatorisk for den gamle mann eller kvinne, og den som er kronisk syk:	22
Den gravide og den ammende:	23
Hvilken mengde av maten er obligatorisk (for å bespise en trengende)?	24
Fastens søyler:	24
Seks ting bryter fasten	26
Fastens etiketter:	29
Det som er tillatt for den som faster:	33
Frivillig faste	37
<i>Itikaf</i> (Holde seg inne i moskeen for tilbedelser i løpet av en begrenset periode)	49
SAMMENDRAG	53

I Allahs navn den Barmhjertige den Nåderike

Oversetterens forord

All lovprisning tilhører Allah, vi lovpriser Ham og søker tilflukt hos Ham fra ondskaper i oss selv og ondskaper som stammer fra våre synder. Den som Allah veileder ingen kan villede ham, og den som Han villeder, ingen kan veilede ham.

Vi bevitner at det er ingen andre guddom unntatt Allah, og at Muhammad er Hans tjener og siste sendebud. Måtte Allahs fred og velsignelse være med ham og hans familie og hans følgesvenner og alle som følger hans vei inntil Dommedagen.

Fasten av Ramadan er en av de største tilbedelsene i Islam. Å faste i denne hellige måneden er en av søylene av Islam, noe som peker til storheten og viktigheten av denne tilbedelsen. Allah har gjort det obligatorisk for enhver som kan faste, å faste Ramadan. Allah den Opphøyde sa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

Å dere som tror! Det er foreskrevet dere å faste, slik det var foreskrevet dem som levde før dere, så dere må bli gudfryktige. (Koranen 2:183)

Formålet med denne fasten er som verset sier at vi skal utvikle gudfryktighet (*taqwa*). Å utvikle gudfryktighet er hovedmålet med fasten. Men for å kunne oppnå dette så må enhver av oss ha tilstrekkelig kunnskap om Ramadan og fasten. Denne kunnskapen vil da hjelpe oss å få det beste ut av fasten.

For denne grunnen har vi oversatt denne boken som tar for seg alt som er relatert til fasten og dens fordeler og regler. Boken er opprinnelig et kapittel av en større bok som ble skrevet på arabisk med tittel *Al-wajiz fii fiqh as-sunnah wal kitabil 'aziz* (Forkortelse av den islamske rettsvitenskapen utledet fra Sunna og Den mektige Boken). Boken handler om *fiqh* (islamsk rettsvitenskap) og tar dette emnet på en veldig enkelt og lettforståelig måte. Mange lærde har roset denne boka og anbefalt den som en bok enhver muslim må ha i hans hjem og studere.

Forfatteren, Sheikh Dr. Abdul-Azheem Badawi er en egyptisk lærd og har brukt i boka bevis fra Koran og sunnah og latt være lange diskusjoner rundt lærdes meninger i *fiqh*. Derfor passer boken godt for alle muslimer som er ute etter å lære seg det mest grunnleggende forklart på en enkel måte. Men noen av de meningene sheikhen tar kan være annerledes enn meningene av andre lærde, og det anbefales da å alltid spørre kunnskapsfolk der en bor når man blir usikker på noe. Det finnes også andre bøker som tar nettopp dette emnet og drøfter frem meninger av lærde fra de ulike lovskolene (*madhaahib*). En slik bok er boken *Al-jaami' al- 'aam fii fiqh as-siyaam* (Den omfattende

samlingen om Fastens regler), skrevet av en egyptisk lærd ved navn Sheikh Muhammad bin Ali Halawah.

Vi avslutter med å lovprise og takke Allah som har hjulpet oss å oversette dette og ber Ham om å akseptere dette fra oss. Måtte Allah belønne rikelig alle som deltok i oversettelsen, i korrekturlesingen og andre arbeidsoppgaver. Måtte Allah belønne forfatteren Sh. Badawi med paradiset. Måtte Allah akseptere vår faste og la oss være blant de som skal entre paradiset og bli reddet fra ilden. Amiin

Muhammad Zubayr Alburundy

Ramadan 1437/Juni 2016

Kort biografi om forfatteren

Sheikh Dr. Abdul Azheem bin Badawi bin Muhammad er en egyptisk lærd med ekspertise innen fiqh (Islamsk rettsvitenskap). Han ble født i Egypt i 1954 og begynte å søke kunnskap i en ung alder. Han studerte ved det verdensberømte universitet Al-Azhar fra 1977 til 1998. I løpet av den perioden fikk han en bachelorgrad, også en mastergrad, og til slutt en doktorgrad.

Sheikhen reiste til Jordan en periode og jobbet der. I dette landet fikk han muligheten til å studere og ta nytte av datidens lærde i Jordan. Blant de største som levde den gangen var den store muhadithth, Sheikh Muhammad Nasirudin al-Albani (rahimahullah). Sheikhen fikk møte ham ved flere anledninger og var en nærstudent av ham i den perioden han bodde i Jordan.

Sheikhen har jobbet som Imam ved flere moskeer i Egypt og utenfor. I de moskeene underviste han jevnlig i fag som *tafsir*, *fiqh*, *aqida* og andre. Dette fortsetter han å gjøre til den dagen i dag måtte Allah akseptere det fra ham. Sheikhen er også et kjent tv-ansikt i islamske kanaler der han lærer holder tv-programmer relatert til korantolkning og andre emner.

Sheikhen har skrevet mange bøker blant dem:

- *Kitaab al Wajiz fii fiqh as-sunnah wal kitaab al-Aziz* – som er hans mest kjente verk
- *Ahbabullah*

- *Itihaaf an nubala bisahih siratil khayr sayyidil anbiyaa*
- *At-Ta'liq as-saniy 'ala sahih muslim bisharh an-nawawi*
- *Al-arbaoon al-minbariyyah*
- *Al-Wasayaa an-Nabawiyyah*
- *Al-Wasayaa Al-Minbariyyah*
- *Ahsana al-qisas*
- *Jaami' al-kalim*
- *Khayru an-naas* og flere andre bøker

Per dags dato så lever Sheikhen i en landsby i Al-Gharibiyyah-region der han er Imam ved Masjid An-noor. Måtte Allah bevare ham og gi ham god helse og akseptere fra ham alt det gode han har bidratt med. Amiin.

Dens kjennelse (Hukm):

Å faste i måneden av Ramadan er en av Islams søyler, og en obligatorisk gjerning blant de obligatoriske gjerningene.

Allah den Opphøyde sa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۚ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۚ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُم الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۚ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

«Å dere som tror! Det er foreskrevet dere å faste, slik det var foreskrevet dem som levde før dere, så dere må bli gudfryktige. Noen bestemte dager. Hvis noen er syke eller på reise, så et antall andre dager. De som er i stand til å faste, kan frikjøpe seg ved å bispise en fattig. Men om noen frivillig gjør en slik god gjerning, er det bedre for ham. Dog, at dere faster, er det beste for dere, om dere bare visste. I

måneden ramadan, hvori Koranen ble åpenbart som ledelse for menneskene, som ledelsens klare ord, og som kriterium for vrangt og rett – de av dere som er til stede i den måneden, skal faste i den. Om noen er syke eller på reise, skal han faste et antall andre dager. Gud vil gjøre det lett for dere, ikke vanskelig, og slik at dere kan fullføre dagtallet, så dere må prise Gud fordi Han leder dere og vise takknemlighet.» (Koranen 2: 183-185)

Det ble berettet fra Ibn Umar at han sa: Jeg hørte Allahs Sendebud (ﷺ) si:

"بُني الإسلام على خمسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالْحَجِّ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ."

«Islam er bygd på fem (søyler): Å vitne om at det finnes ingen guddom [verdt å tilbe] unntatt Allah og at Muhammed er Hans sendebud, å overholde *salah* (bønnen), å betale *Zakah* (almisse), å dra på *hajj* (pilegrimsreisen), å faste i Ramadan.»¹

Hele *Ummah* har samlet seg i enstemmig enighet at det å faste i Ramadan er obligatorisk, og at dette er en søyle av Islam som er en del av de tingene som er allmennkjent. De er enige også om at den som forkaster den blir vantro (*kafir*) og faller utenfor Islam.²

¹ **Muttafaqun alayh:** Sahih Muslim [20] og dette er hans versjon, Sahih al-Bukhari [8], Sunan Tirmidhi [2609], Sunan an-Nasa'i [5001].

² «Fiqh As Sunnah» (366/1).

Dens fordeler:

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

«Enhver som faster Ramadan med oppriktig tro og håp om å bli belønnet av Allah, vil få sine tidligere synder tilgitt.»³

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

قَالَ اللَّهُ كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفْثُ وَلَا يَصْحَبُ فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ

«Allah den allmektige sa: Alle handlinger er til fordel for Adams barn unntatt fasten, den er for Meg og det er Jeg som skal belønne den. Fasten er en skjold, så hvis en av dere faster en dag, så må ikke han si obskøne ord, og han må ikke krangle, og han må ikke oppføre seg uanstendig. Hvis noen fornærmer han eller vil slåss med ham så må han si: «Jeg faster» to ganger. Ved Ham som har

³ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [2014], Sunan an-Nasa'i [2202], Sunan Ibn Majah [1641], Sahih Muslim [760]

sjelen til Muhammed i Hans hånd, den dårlige ånden fra munnen av den fastende er bedre hos Allah enn moskus duft. Den fastende vil oppleve to gledesstunder, når han bryter fasten vil han være glad, og når han møter hans Herre vil han være glad over sin faste.»⁴

Det ble berettet fra Sahl bin Sa'd at Profeten (ﷺ) sa:

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا
يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ يُقَالُ أَيْنَ الصَّائِمُونَ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ
أَحَدٌ غَيْرُهُمْ فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ

«Sannelig i Paradiset finnes det en dør kalt Ar-Rayyan. I den vil det entre de fastende på Dommedagen, ingen andre enn dem vil entre gjennom den. Det vil bli sagt: Hvor er de fastende? Da vil de stå opp og det vil ikke entre noen andre enn dem. Så når de har entret vil den stenges og ingen andre vil entre den etter det.»⁵

⁴ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1904], Sahih Muslim [1151], Sunan an-Nasa'i [2216]. Ordet (جَنَّةٌ) leses med *dhammah* over *jim*, og betyr skjold. Ordet (يَرْفُتْ) leses her med *fatha* over *ra* og *fa* og betyr grovt snakk (prat om obskønt ting). Det at en ikke skal oppføre seg uanstendig vil bety at en ikke gjør noe som gjøres av folk som oppfører seg uanstendig (*jahl*) som å skrike, og latterliggjøre folk osv. Det som menes med ordet (خُلُوف) er den endringen av åndens lukt til den fastende på grunn av fasting. (Fath al Bari: 4/side 125, 26, 127. Utgitt av Dar al Ma'rifah).

⁵ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1896], og dette er hans versjon, Sahih Muslim [, Sunan Tirmidhi [765], Sunan ibn Majah [1640], Sunan an-Nasa'i [2237].

Forpliktelse av det å faste Ramadan ved synet av den nye månen

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمُ الشَّهْرُ فَعُدُّوا ثَلَاثِينَ "

«Fast når dere ser den (nymånen), og bryt fasten når dere ser den (nymånen). Hvis dere skulle bli hindret fra å se den, så tell 30 dager (ved å fullføre den 30 dagen).»⁶

På hvilken måte bekreftes månedens start?

Starten av Ramadan-månedens blir bekreftet ved synet av *al-hilal* (nymåne) selv om den blir sett av én person som er sannferdig, og starten av måneden kan også bekreftes ved at Sha'bans antall dager blir 30 (altså hvis man ikke ser nymånen)

Det ble berettet fra Ibn Umar at han sa:

" تَرَأَى النَّاسُ الْهِلَالَ، فَأَخْبَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنِّي رَأَيْتُهُ، فَصَامَ وَأَمَرَ النَّاسَ بِصِيَامِهِ . "

«Folk gikk ut for å se *al-hilal* (nymåne), og jeg fortalte Allahs Sendebud (ﷺ) at jeg hadde sett den. Da beordret ham folk til å faste». ⁷

⁶ **Muttafaqun alayh:** Sahih Muslim [1081], og dette er hans versjon, Sahih al-Bukhari [1909], Sunan an-Nasa'i [2117].

⁷ **Sahih:** [Al Irwa: 908], Fiqh as Sunnah (1/367), og hadithen ble rapportert i Sunan Abu Dawood [2342].

Hvis månen ikke blir sett på grunn av skyer eller lignende så skal man fullføre Sha'ban slik den førnevnte hadithen til Abu Hurayrah understreker det. Når det gjelder Shawal så kan ikke dens start bekreftes unntatt ved vitnesbyrd av to personer.

Det ble berettet fra Abdurahman bin Zayd bin al-Khattab at han holdt en preken den dagen folk var i tvil (om nymåne), og han sa: Sannelig jeg har sittet med følgesvennene til Allahs Sendebud (ﷺ), og jeg spurte dem (om dette), og de fortalte meg at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ، وَأَنْسَكُوا هَذَا، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَتَمُّوا ثَلَاثِينَ، وَإِنْ شَهِدَ شَاهِدَانِ مُسْلِمَانِ، فَصُومُوا وَأَفْطِرُوا . "

«Fast når dere ser den (nymånen), og bryt fasten når dere ser den (nymånen)! Og fullfør ritualene av pilegrimsreisen (hajj) ved den. Hvis dere blir hindret fra å se den, så fullfør de 30 dagene! Så hvis to muslimske vitner bærer vitnesbyrd (om å ha sett nymåne) så fast og bryt fasten!»⁸

Det ble berettet fra guvernøren av Makka al-Harith bin Hatib at han sa:

⁸ **Sahih:** [Sahih al-Jami: 3811], Musnad Ahmad (9/265, 264/50), Sunan an-Nasa'i [2116], uten ordene "to muslimer".

عَهْدَ إِلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ نَنْسُكَ لِزُرِّيَّتِهِ فَإِنْ لَمْ
نَرَهُ وَشَهِدَ شَاهِدًا عَدْلٍ نُسَكِّنَا بِشَهَادَتِهِمَا

Allahs Sendebud (ﷺ) beordret oss til å utføre ritualene (*manasik*) av pilegrimsreisen (*hajj*) ved synet av den og hvis vi ikke så den og to sannferdige vitner så den, så skal vi utføre ritualene grunnet deres vitnesbyrd.⁹

Hans ord: **Så hvis to muslimske vitner bærer vitnesbyrd (om å ha sett nymåne) så fast og bryt fasten!** i hadithen berettet av Abdurrahman bin Zayd, og hans ord: **og hvis vi ikke så den og to sannferdige vitner så den så skal vi utføre ritualene grunnet deres vitnesbyrd** i hadithen til al-Harith, begge disse to hadithene med deres betydning viser til at det ikke finnes tillatelse for at én mann bærer vitnesbyrd når det gjelder fasting og brytning av fasten. Men fasting faller fra dette siden vi har bevis for det, og brytning av fasten gjenstår da, siden vi ikke har noe bevis som tillater vitnesbyrd av én person». Dette er nevnt i *Tuhfatul ahwathi* (3/373, 374)

NB: Den som ser nymåne først må ikke faste alene før folk begynner å faste. Og han skal ikke bryte fasten alene før folk bryter fasten. For det har blitt berettet fra Abu Hurayrah at Profeten (ﷺ) sa:

الصَّوْمُ يَوْمَ تَصُومُونَ وَالْفِطْرُ يَوْمَ تُفْطِرُونَ وَالْأَضْحَى يَوْمَ تُضْحُونَ

⁹ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 205], Sunan Abu Dawood [2338].

«Fastedagen er den dagen dere faster, og brytningens dag er den dagen dere bryter fasten. Og ofringsdagen er den dagen dere ofrer (dyr).»¹⁰

Så en av feilene som blir begått er at noen folk faster og bryter fasten ifølge deres naboland, mens de går imot folket i deres hjemland og hjemby. For sannelig sannheten og det riktige ligger i felleskapet (*al-Jama'ah*), mens splittelsen er en villedelse og en straff. Allah den Opphøyde har sagt:

(وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ)

«Og hold fast ved Allahs tau alle sammen, og la dere ikke splittes!»

(Koranen 3:103)

Overfor hvem er fasten obligatorisk?

Alle lærde (*ulama*) er enige at det er obligatorisk å faste for enhver muslim som er mentalt frisk, voksen, frisk og fastboende (dvs. som ikke er på reise). Det er obligatorisk for en kvinne å være ren fra menstruasjon og postnatal blødning.¹¹

Beviset for at det ikke er obligatorisk for noen som ikke er mentalt frisk og voksen, er hans ord:

¹⁰ **Sahih:** [Sahih al Jami, 3869], Sunan Tirmidhi [697, og han (Tirmidhi) sa: Noen lærde tolket denne hadithen og sa: Dette betyr at bade fasten og åpningen av fasten skal være med felleskapet og flesteparten av folk.

¹¹ «Fiqh as Sunnah» (1/506) utgave av Ar Rayyan.

" رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثٍ عَنِ الْمَجْنُونِ الْمَغْلُوبِ عَلَى عَقْلِهِ وَعَنِ النَّائِمِ
حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ "

«Pennen er løftet fra tre: den gale helt til han blir helbredet fra hans galskap, og fra den sovende helt til han våkner, og fra barnet helt til det blir voksen.»¹²

Det er anbefalt at forsørgeren av et barn oppfordrer barnet til å faste når barnet klarer det slik at barnet blir vant til det. Dette skal man gjøre for å følge eksemplet av hva *Sahaba* gjorde med deres barn.

Det ble berettet av Rabi bint Mu'awithth at hun sa:

أَرْسَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الْأَنْصَارِ:
«مَنْ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلَيْتَمَ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ وَمَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلَيْصُمُ» قَالَتْ:
فَكُنَّا نَصُومُهُ بَعْدُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا وَنَجْعَلُ لَهُمُ اللَّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ فَإِذَا
بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ أَعْطَيْنَاهُ ذَلِكَ حَتَّى يَكُونَ عِنْدَ الْإِفْطَارِ.

«Profeten (ﷺ) sendte på dagen av *Ashoor*a folk til landsbyene av Ansar med dette budskapet: **Den som våknet uten å ha fastet la han fullføre hans dag (fastende), og den som våknet mens han er fastende la han fullføre hans faste.** Hun sa: Da pleide vi å faste den etter det, og vi fikk våre barn til å faste, og vi lagde for dem leker av ull,

¹² **Sahih:** [Sahih al-Jami: 3514], Sunan Tirmidhi [1423].

så når en av dem gråt for mat så ga vi han den (leken), helt til vi bryter fasten.»¹³

Beviset for at det ikke er obligatorisk for den som ikke er frisk å faste, ligger i ordene av Den Opphøyde:

(وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۖ)

«Men den som er syk eller på reise, (skal faste) det (samme) antall av andre dager.» (Koranen 2:185)

Hvis den som er syk og den som er på reise faster allikevel så vil det være tillatt for dem, siden tillatelse for å bryte fasten er en permisjon (*rukhsah*). Så hvis man utfører det som krever viljestyrke (dvs. faste tross sykdom eller reise) så er dette det beste.

Hva er best mellom å faste eller å bryte fasten?

Hvis den som er syk og den som er på reise ikke opplever noe vanskeligheter ved å faste så er fasten best for ham. Men hvis han møter vanskeligheter så er det å bryte fasten best for ham.

Det ble berettet fra Abu Sa'id Al-Khudri at han sa:

"كُنَّا نَعُزُّو مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَمَضَانَ، فَمِنَّا الصَّائِمُ وَمِنَّا الْمُفْطِرُ، فَلَا يَجِدُ الصَّائِمُ عَلَى الْمُفْطِرِ، وَلَا الْمُفْطِرُ عَلَى الصَّائِمِ"

¹³ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1960], Sahih Muslim [1136].

الصَّائِمِ «، يَرُونَ أَنَّ مَنْ وَجَدَ قُوَّةَ فَصَامَ فَإِنَّ ذَلِكَ حَسَنٌ، وَيَرُونَ أَنَّ مَنْ وَجَدَ ضَعْفًا فَأَفْطَرَ، فَإِنَّ ذَلِكَ حَسَنٌ. "»

«Vi pleide å reise til krig med Profeten (ﷺ) i Ramadan og da pleide det å være blant oss, fastende og ikke-fastende. De fastende så ikke ned på de ikke-fastende, og de ikke-fastende så ikke ned på de fastende. For de pleide å mene at den som fant nok styrke i seg til å faste så var dette best for ham, og den som fant svakhet i seg og brøt fasten så var dette best for ham.»¹⁴

Beviset for at det ikke er obligatorisk for den som har menstruasjon eller postnatal blødninger å faste, ligger i hadithen til Abu Sa'id som sa: Profeten (ﷺ) sa:

أَلَيْسَ إِحْدَاكُنَّ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ، فَذَلِكَ مِنْ نُقْصَانِ دِينِهَا

«Er ikke det slik at hvis hun har menstruasjon så vil ikke hun faste? Så det er et minus i hennes religion.»¹⁵

Hvis den som har menstruasjon eller postnatal blødninger faster så vil ikke fasten deres være gyldig. Dette fordi en av fastens betingelser er å være ren fra menstruasjon eller postnatal blødninger. Da er det

¹⁴ **Sahih:** [Sahih Tirmidhi 574], Sahih Muslim [1116].

¹⁵ **Sahih:** [Mukhtasar Sahih al-Bukhari 901], Sahih al-Bukhari [1951].

obligatorisk for dem å ta igjen (dvs. dagene de mistet under den perioden).

Det ble berettet fra Aishah at hun sa:

كُنَّا نَحِيضُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتُؤْمَرُ بِقَضَاءِ
الصَّوْمِ وَلَا تُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّلَاةِ

«Vi pleide å få menstruasjon i tiden til Allahs Sendebud (ﷺ) og da ble vi beordret til å ta igjen fasten, men vi ble ikke beordret til å ta igjen bønner.»¹⁶

Det som er obligatorisk for den gamle mann eller kvinne, og den som er kronisk syk:

Den som ikke klarer å faste på grunn av høy alder eller lignende så skal han bryte fasten og bespise en trengende for hver dag, grunnet den Opphøydes ord:

(وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ)

«De som er i stand til å faste, kan frikjøpe seg ved å bespise en fattig.»
(Koranen 2:184)

Det ble berettet fra Ata at han hørte Ibn Abbas lese disse versene deretter sa Ibn Abbas: Disse versene er ikke kansellert (mansukh), men

¹⁶ **Sahih:** [Sahih Sunan Tirmidhi 630], Sahih Muslim [335], Sunan Abu Dawood [263], Sunan Tirmidhi [787], Sunan an-Nasa'i [2318].

det gjelder fortsatt den gamle mannen, og den gamle kvinnen, som ikke klarer å faste for de må bespise en fattig for hver dag (de mister).¹⁷

Den gravide og den ammende:

Hvis den gravide og den ammende ikke klarer å faste eller de frykter for deres barn så må de bryte fasten, og de må utføre *fidyah* (dvs. bespise en fattig for hver dag de mister), og de skal ikke ta igjen (dager de ikke faster).

Det ble berettet fra Ibn Abbas at han sa: Det har blitt gitt tillatelse for den gamle mann eller kvinne, som ikke klarer å faste at de kan bryte fasten om de ønsker det, og bespise en trengende for hver dag (De ikke faster), og de skal ikke ta igjen. Deretter ble dette stryket bort med dette verset (Derfor skal den som er vitne til denne måneden faste i den.) Det som sto igjen av forrige vers gjelder den gamle mann eller kvinne hvis de ikke klarer å faste, og det samme for den gravide og den ammende, hvis de frykter for deres barn så skal de bryte fasten, og bespise en trengende for hver dag (de mister av fasten).¹⁸

Det ble berettet at han sa også: Hvis den gravide frykter for sin helse, og den ammende frykter sitt barns helse i Ramadan, så kan de bryte fasten og bespise en trengende for hver dag. Og de skal ikke ta igjen fasten.¹⁹

¹⁷ **Sahih:** [Al Irwa 912], Sahih al-Bukhari [4505].

¹⁸ **Dens isnad er Sahih:** Ibn Jarir (2/135), Al Bayhaqi (4/230)

¹⁹ **Sahih:** Al Albani refererte den i Al Irwa (4/19) for å ha blitt rapportert i At-Tabari (2758) og han sa: dens isnad er sahih i henhold med vilkårene til Muslim.

Det ble berettet fra Nafi at han sa: En av døtrene til Ibn Umar var gift med en mann fra Quraysh. Hun var gravid og en dag ble hun veldig tørst i Ramadan, da beordret Ibn Umar at hun skal bryte fasten, og bespise en trengende for hver dag (hun ikke faster).²⁰

Hvilken mengde av maten er obligatorisk (for å bespise en trengende)?

Det ble berettet at Anas bin Malik ble for svak til å faste et år, da lagde ham et stort måltid av *tharid*, og kalte deretter 30 trengende og gjorde dem mette.²¹

Fastens søyler:

1. Intensjonen (An-Niyyah):

Allah den Opphøydes ord:

(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ)

«De ble kun påbudt dem å tilbe Allah i hengiven lydighet mot Ham (alene), og å vende seg mot Ham (alene).» (Koranen 98:5)

Og Profeten (ﷺ) sa:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَىٰ

²⁰ **Dens isnad er Sahih:** [Al Irwa 4/20], Sunan Daraqtuni (2/207/15).

²¹ **Dens isnad er Sahih:** [Al Irwa 4/21], Sunan Daraqtuni (2/207/15).

«Sannelig, handlinger skal dømmes etter deres intensjoner, og sannelig, hvert menneske skal bli belønnet ut ifra deres intensjoner».²²

Det er nødvendig å ha intensjon hver natt før fajr, grunnet hadithen til Hafsa som sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

"مَنْ لَمْ يَجْمَعْ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَامَ لَهُ".

«Det er ingen faste for den som ikke har intensjon for fasten før fajr.»²³

2. Holde seg unna fra alt som bryter fasten fra daggry til solnedgang:

Allah den Opphøyde sa:

(فَالآنَ بَاشِرُوهُمْ وَأَنْبَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۚ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۚ)

«Gå derfor inn til dem og søk det som Allah har bestemt for dere, og spis og drikk inntil morgenrødens hvite tråd kan skilles fra den svarte tråd, og fullfør da fasten til kvelden.» (Koranen 2:187)

²² **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari: [1], Sahih Muslim [1907], Sunan Abu Dawood [2201], Sunan Tirmidhi [1647], Sunan ibn Majah [4227] Sunan an-Nasa'i [3794].

²³ **Sahih:** [Sahih al-Jami 6538], Sunan Abu Dawood [2454], Sunan Tirmidhi [730], Sunan an-Nasa'i [2333] med samme versjon.

Seks ting bryter fasten

1, 2 Å spise og å drikke med vilje: Så den som spiser eller drikker ved glemsel skal ikke ta igjen fasten, eller bøte med en bot (*kaffarah*):

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at Profeten (ﷺ) sa:

"مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلَيْتَمَّ صَوْمَهُ فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ".

«Den som glemmer mens han faster og spiser eller drikker, så skal han fullføre hans faste for det er Allah som har bispist ham og gitt ham drikke.»²⁴

3, Å spy med vilje: Så den som kaster opp ufrivillig skal ikke ta igjen fasten eller bøte med en bot (*Kaffarah*): Det ble berettet fra Abu Hurayrah at Profeten (ﷺ) sa:

"مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَلْيَقْضِ".

«Den som blir overveldet av oppkast, skal ikke ta igjen fasten, men den som kaster opp med vilje skal ta igjen fasten.»²⁵

²⁴ **Sahih:** [Sahih al-Jami 6573], Sahih Muslim [1155], og dette er hans versjon, Sahih al-Bukhari [1933], Sunan Ibn Majah [1673], Sunan Tirmidhi [721].

²⁵ **Sahih:** [Sahih al-Jami 6243], Sunan Tirmidhi [720], Sunan Abu Dawood [2380], Sunan Ibn Majah [1676].

4, 5 Menstruasjon og postnatal blødning: Selv om det skjer i løpet av den siste stunden før slutten av dagen, grunnet den enstemmige enigheten (*ijma*) av lærde angående dette.

6, Samleie: Det er påbudt å bøte med denne boten (*kaffarah*) som er nevnt i denne hadithen:

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa:

بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ النَّبِيِّ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلَكْتُ. قَالَ: مَا أَهْلَكَ؟ قَالَ: وَقَعْتُ عَلَى امْرَأَتِي، وَأَنَا صَائِمٌ - وَفِي رِوَايَةٍ: أَصَبْتُ أَهْلِي فِي رَمَضَانَ - فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ: هَلْ تَجِدُ رَقَبَةً تُعْتِقُهَا؟ قَالَ: لَا. قَالَ: فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَابَعَيْنِ؟ قَالَ: لَا. قَالَ: فَهَلْ تَجِدُ إِطْعَامَ سِتِّينَ مِسْكِينًا؟ قَالَ: لَا. قَالَ: فَمَكَتِ النَّبِيُّ فَبَيْنَا نَحْنُ عَلَى ذَلِكَ أُتِيَ النَّبِيُّ بِعَرَقٍ فِيهِ تَمْرٌ - وَالْعَرَقُ: الْمِكْتَلُ - قَالَ: أَتَيْنَ السَّائِلُ؟ قَالَ: أَنَا. قَالَ: خُذْ هَذَا، فَتَصَدَّقْ بِهِ. فَقَالَ الرَّجُلُ: عَلَى أَفْقَرِ مِنِّي: يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَوَاللَّهِ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا - يُرِيدُ الْحَرَّتَيْنِ - أَهْلٌ يَبْتَ أَفْقَرُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي. فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ حَتَّى بَدَتْ أَنْيَابُهُ. ثُمَّ قَالَ: أَطْعِمَهُ أَهْلَكَ

«Mens vi satt med Profeten kom en mann og sa: Å Allahs Sendebud, jeg er ødelagt. Han sa: Hva er i veien med deg? Han sa: Jeg hadde samleie med min kone mens jeg fastet. Allahs Sendebud sa: **Klarer du**

å befri en slave? Han sa: Nei. Han sa: **Klarer du å faste to måneder sammenhengende?** Han sa: Nei. Han sa: **Klarer du å bespise 60 trengende?** Han sa: Nei. Abu Hurayrah sa: Da ventet Profeten (ﷺ) litt, og mens vi var i den tilstanden, fikk Profeten (ﷺ) en kurv med dadler oppi. Profeten (ﷺ) sa deretter: **Hvor er han som spurte?** Han sa: Det er meg! Han sa: **Ta dette og gi det til veldedighet (sadaqa).** Da sa mannen: Til noen mer fattigere enn meg, Å Allahs Sendebud? Ved Allah, det er ikke et hus mellom Medinas fjellkjeder som er mer fattig enn mitt hus. Profeten (ﷺ) lo helt til tennene kom til syne. Deretter sa han: **Bespis din familie med det!**»²⁶

Det ble også berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Det kom en mann til Profeten (ﷺ) som brøt fasten i ramadan – samme hadithen- han sa videre: Da kom det en kurv med dadler oppi, som tilsvarte 15 sa, og Profeten (ﷺ) sa angående den til mannen:

"كُلُّهُ أَنْتَ وَأَهْلُ بَيْتِكَ، وَصُمْ يَوْمًا، وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ"

«Spis fra den og din familie, og fast en dag, og be Allah om tilgivelse».²⁷

²⁶ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1936], Sahih Muslim [1111], Sunan Abu Dawood [2390], Sunan Tirmidhi [724], Sunan Ibn Majah [1671].

²⁷ **Sahih:** [Sahih al-Jami 2096], Sunan Abu Dawood [2393].

Fastens etiketter:

1. Suhr (lettmåltid før daggry):

Det ble berettet fra Anas at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهً "

«Spis *suhur* for sannelig det ligger velsignelse i *suhur*.»²⁸

Suhur kan fullføres til og med ved å drikke en slurk vann, grunnet hadithen til Abdullah bin Amr som sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" تَسَحَّرُوا وَلَوْ بِجُرْعَةٍ مِنْ مَاءٍ "

«Utfør *suhur* selv om det er ved å drikke en slurk vann.»²⁹

Det er anbefalt (*mustahab*) å forsinke den: Det ble berettet fra Anas fra Zayd bin Thabit at han sa:

تَسَحَّرْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ قُمْنَا إِلَى الصَّلَاةِ، قَالَ:
قُلْتُ: كَمْ كَانَ قَدْرُ ذَلِكَ؟ قَالَ: " قَدْرُ خَمْسِينَ آيَةً. "

²⁸ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1923], Sahih Muslim [1095], Sunan Tirmidhi [708], Sunan an-Nasa'i [2146], Sunan Ibn Majah [1692].

²⁹ **Sahih:** [Sahih al-Jami 2945], Sahih Ibn Hibban [3476].

«Vi spiste *suhur* med Profeten (ﷺ) og deretter sto vi til bønningen. Jeg (Anas) spurte han og sa: Hvor lenge var det mellom *adhan* og *suhur*? Han sa: Cirka den tiden det tar å lese 50 vers».³⁰

Når man hører *Adhan* mens maten eller det man drikker er fortsatt i hendene så kan man spise eller drikke det ferdig, grunnet hadithen til Abu Hurayrah som sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

إِذَا سَمِعَ أَحَدُكُمْ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ، فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ
حَاجَتَهُ مِنْهُ

«Når en av dere hører bønneropet mens koppen er fortsatt i hans hender, så skal ikke han legge den fra seg før han har fullført sitt behov fra det.»³¹

2. Holde seg unna fra tomt prat (*laghw*), grov snakk og lignende som er upassende for fasten

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" إِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفُثْ، وَلَا يَسْحَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ
أَوْ شَاتَمَهُ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ "

³⁰ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1921], Sahih Muslim [1097], Sunan Tirmidhi [703], Sunan an-Nasa'i [2156], Sunan Ibn Majah [1694].

³¹ **Sahih:** [Sahih al-Jami as-Saghir, 607], Sunan Abu Dawood [2350], Mustadarak al-Hakim (1/426).

«Når det er dagen en av dere er fastende, så skal han ikke ha samleie, eller krangle, eller oppføre seg uanstendig, og hvis noen fornærmer han eller vil få han til å slåss så må han si: Jeg faster.»³²

Det ble berettet også at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلِ بِهِ وَالْجُهْلِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ".

«Den som ikke forlater falske uttalelser (all forbudt tale) og å handle ifølge dem, så er Allah ikke i behov for hans avståelse fra mat og drikke.»³³

3. Å være sjenerøs og å studere Koranen

Det ble berettet fra Ibn Abbas at han sa:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ بِالْخَيْرِ وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِنَّ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ فِي رَمَضَانَ حَتَّى يَنْسَلِخَ فَيَعْرِضُ عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

³² **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1904], Sahih Muslim [1151], Sunan an-Nasa'i [2217].

³³ **Sahih:** [Mukhtasar Sahih al-Bukhari 921], Sahih al-Bukhari [1903], Sunan Abu Dawood [2362], Sunan Tirmidhi [707].

وَسَلَّمَ الْقُرْآنَ فَإِذَا لَقِيَهُ جِبْرِيلُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَجْوَدَ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ.

Profeten (ﷺ) var den mest sjenerøs av folk, og han pleide å være enda mer sjenerøs i Ramadan når Jibril pleide å møte ham. Jibril pleide å møte ham hver natt i Ramadan inntil månedens slutt. Profeten (ﷺ) vil da lese Koranen med ham. Så når han pleide å møte Jibril så var han mer ivrig til å være sjenerøs med det gode enn en hastig vind.³⁴

4. Å haste med å bryte fasten (*iftar*):

Det ble berettet fra Sahl bin Sa'd at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ

«Folk vil fortsette å være i god tilstand så lenge de haster med å bryte fasten (*iftar*).»³⁵

Å haste med å bryte fasten (*iftar*) vil ikke nødvendigvis bety at Maghrib-bønnen skal forsinkes, men å bryte fasten skal utføres ved å spise noe lite som det som er nevnt i den følgende hadithen, og deretter skal man be Maghrib. Etter det kan man gå tilbake til sin familie og spise fra det Allah har forsynt oss med.

³⁴ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [6], Sahih Muslim [2308].

³⁵ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1957], Sahih Muslim [1098], Sunan Tirmidhi [699].

5. Å bryte fasten med noe lite som det som er nevnt i den følgende hadith:

Det ble berettet fra Anas at han sa:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُفْطِرُ عَلَى رُطَبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ رُطَبَاتٌ فَتَمَرَاتٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ تَمَرَاتٌ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ

«Allahs Sendebud pleide å bryte fasten med ferske dadler før han ba, og hvis han ikke fant ferske dadler så spiste han tørket dadler, og hvis han ikke fant det heller så drakk han noen slurk vann.»³⁶

6. Å utføre denne dua når man bryter fasten grunnet det som kom i denne hadithen:

Det ble berettet fra Ibn Umar at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) pleide å si når han bryter fasten:

ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

«Tørsten er borte, årene er fuktet, og belønningen er bekreftet, hvis Allah vil».³⁷

Det som er tillatt for den som faster:

1. Å dusje for å kjøle seg ned:

³⁶ **Hasan Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2065], Sunan Abu Dawood [2356], Sunan Tirmidhi [696].

³⁷ **Hasan:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2066], Sunan Abu Dawood [2357].

Det ble berettet fra Abu Bakr bin Abdurrahman, fra noen følgesvenner av Profeten (ﷺ) at han sa:

لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْعَرْجِ يَصُبُّ الْمَاءَ عَلَى
رَأْسِهِ مِنَ الْعَطَشِ أَوْ مِنَ الْحَرِّ

«Jeg har sett Allahs Sendebud (ﷺ) i Al- 'Arj helle vann på sitt hode mens han var fastende på grunn av tørsten eller varmen.»³⁸

2. Å vaske munnen og nese (ved *wudhu*) uten å overdrive:

Det ble berettet fra Laqit bin Sabrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" وَبَالِغٌ فِي الْمَضْمَضَةِ وَالِاسْتِنْشَاقِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَائِمًا "

«Og overdriv i vasking av nesa (ved *wudhu*) unntatt hvis du er fastende.»³⁹

3. Å utføre kopping (*hijamah*):

Det ble berettet fra Ibn Abbas at han sa:

اِخْتَجَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ صَائِمٌ

³⁸ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2072], Sunan Abu Dawood [2365], ordet (العرج) leses med *fatha* over *ayn* og *sukun* ved *ra*: dette er navnet på en landsby som var i nærheten av Medina.

³⁹ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 129, 131], Sunan Abu Dawood [2366].

Profeten (ﷺ) utførte kopping mens han var fastende.⁴⁰

Men dette er mislikt for den som frykter svakhet i hans helse: Det ble berettet fra Thabit Al-Bunani at han sa:

سُئِلَ أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَكُنْتُمْ تَكْرَهُونَ الْحِجَامَةَ لِلصَّائِمِ؟
قَالَ: " لا، إِلَّا مِنْ أَجْلِ الضَّعْفِ "

Anas bin Malik ble spurt: Pleide dere å mislike kopping for den fastende? Han sa: Nei, unntatt hvis det forårsaket på grunn av svakhet (i helsa).⁴¹

4. Å kysse, og å berøre sin ektefelle for den som klarer å kontrollere seg selv:

Det ble berettet fra Aishah at hun sa:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُ وَيُبَاشِرُ وَهُوَ صَائِمٌ وَكَانَ
أَمْلَكَكُمْ لِإِزْرِهِ

Profeten (ﷺ) pleide å kysse meg, og å berøre meg mens han var fastende, og han var den som hadde mest kontroll på sine lyster.⁴²

⁴⁰ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2079], Sahih al-Bukhari [1939], Sunan Abu Dawood [2372], Sunan Tirmidhi [776] med dette tillegget: " mens han var i ihram".

⁴¹ **Sahih:** [Mukhtasar Sahih al-Bukhari 947], Sahih al-Bukhari [1940]. Det samme gjelder for en som ønsker å gi bort blod. Hvis han frykter for sin helse at han blir svak ved å gi blod så skal han unngå å gjøre dette om dagen unntatt ved en nødvendighet.

⁴² **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1927], Sahih Muslim [1106], Sunan Abu Dawood [2382], Sunan Tirmidhi [729].

5. Å våkne mens man er i janabah (uren tilstand etter samleie eller våtdrøm)

Det ble berettet fra Aishah og Umm Salamah:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُدْرِكُهُ الْفَجْرُ وَهُوَ جُنُبٌ مِنْ أَهْلِهِ ثُمَّ يَغْتَسِلُ وَيَصُومُ

Fajr pleide å nå Allahs Sendebud (ﷺ) noen ganger mens han var i janabah etter å ha vært sammen med hans ektefeller, deretter dusjet han (*ghusl*), og fastet.⁴³

6. Å fortsette med fasten helt til før daggry

Det ble berettet fra Abu Sa'id Al-Khudryi at han hørte Allahs Sendebud (ﷺ) si:

لَا تُوَاصِلُوا، فَأَيُّكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُوَاصِلَ فَلْيُوَاصِلْ حَتَّى السَّحَرِ، قَالُوا: فَإِنَّكَ تُوَاصِلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: إِنِّي لَسْتُ كَهَيْئَتِكُمْ إِنِّي أَبِيتُ لِي مُطْعِمٌ يُطْعِمُنِي وَسَاقٍ يَسْقِينِي.

«Ikke fast sammenhengende, og hvis en av dere vil fortsette med fasten så kan han faste til før daggry. De sa: Men du faster sammenhengende, Å Allahs Sendebud? Han sa: **Jeg er ikke lik dere**

⁴³ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1926], Sahih Muslim [1109], Sunan Abu Dawood (7/24/2371), Sunan Tirmidhi [779].

for sannelig jeg entrer natten mens jeg har Noen som gir meg mat, og noen som gir meg drikke.»⁴⁴

7. Å bruke siwak, parfyme, krem, kuhl, øyedråpe, og sprøyter

Grunnlaget for tillatelsen av å bruke disse tingene er at de er lovlige til å begynne med. Hvis de hadde vært ulovlige for den fastende så skulle Allah og Hans sendebud (ﷺ) ha oppklart det.

Allah sa:

(وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا)

«Og din Herre glemmer intet.»

(Koranen 19:64)

Frivillig faste

Allahs Sendebud (ﷺ) har oppfordret å faste disse følgende dager:

1, Seks dager av Shawal:

Det ble berettet fra Abu Ayyub al-Ansari at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

"مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ".

«Den som faster Ramadan, og faster deretter seks dager av Shawal, så blir det som om det å ha fastet et år.»⁴⁵

⁴⁴ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 269], Sahih al-Bukhari [1967], Sunan Abu Dawood [2361].

⁴⁵ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2125], Sahih Muslim [1164], Sunan Tirmidhi [759], Sunan Abu Dawood [2433], Sunan Ibn Majah [1716].

2, 3, Arafah-dagen for den som ikke er på *hajj* (pilegrimsreise), Ashoora-dagen og dagen etter:

Det ble berettet fra Abu Qatadah at han sa:

سُئِلَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ، فَقَالَ: " يُكْفَرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالْبَاقِيَةَ،
وَسُئِلَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ، فَقَالَ: يُكْفَرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ".

«Allahs Sendebud (ﷺ) ble spurt om å faste Arafah-dagen? Han sa: **Den visker ut synder fra det forrige året og det kommende.** Og han ble spurt om å faste Ashoora-dagen? Han sa: **Den visker ut synder fra det forrige året.**»⁴⁶

Det ble berettet fra Umm Al-Fadl bint Al-Harith at hun fortalte:

أَنَّ نَاسًا تَمَارَوْا عِنْدَهَا يَوْمَ عَرَفَةَ فِي صَوْمِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
فَقَالَ بَعْضُهُمْ: هُوَ صَائِمٌ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ: لَيْسَ بِصَائِمٍ، فَأَرْسَلْتُ إِلَيْهِ
بِقَدَحٍ لَبَنٍ وَهُوَ وَقِفٌ عَلَى بَعِيرِهِ فَشَرِبَهُ

Noen diskuterte foran henne om Allahs Sendebud (ﷺ) hadde fastet Arafah-dagen eller ei. Noen sa: Han er fastende, og andre sa: Han er ikke fastende. Da sendte jeg en beholder med melk oppi til ham mens han satt på hans kamel og han drakk fra det.⁴⁷

⁴⁶ **Sahih:** [Al Irwa 955], Sahih Muslim [1162].

⁴⁷ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1988], Sahih Muslim [1123], Sunan Abu Dawood [2441].

Det ble berettet fra Abu Ghatafan bin Tarif Al-Muri at han sa:

سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، يَقُولُ: حِينَ صَامَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ
إِنَّهُ يَوْمٌ تُعْظِمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: «فَإِذَا كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ صُمْنَا الْيَوْمَ التَّاسِعَ» قَالَ:
فَلَمْ يَأْتِ الْعَامُ الْمُقْبِلُ، حَتَّى تُؤَيِّي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

«Jeg hørte Abdullah bin Abbas si når Allahs Sendebud (ﷺ) fastet Ashoora-dagen og beordret folk til å faste den: Folk sa til ham: Å Allahs Sendebud denne dagen er en dag som jødene og kristne hedrer. Da sa Allahs Sendebud (ﷺ): **Når det kommende år kommer, hvis Allah vil, så vil vi faste den niende dagen.** Han (Ibn Abbas) sa: Men det kommende år kom ikke før Allahs Sendebud (ﷺ) hadde gått bort.»⁴⁸

4, Å faste det meste av Muharram

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

⁴⁸ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2136], Sahih Muslim [1134], Sunan Abu Dawood [2445].

" أَفْضَلُ الصَّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ
الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ "

«Den beste fasten etter Ramadan er fasten av Allahs måned, Muharam. Og den beste bønnen etter de obligatoriske er nattbønnen.»⁴⁹

5, Å faste det meste av Sha'ban

Det ble berettet fra Aishah at hun sa:

مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَكْمَلَ صِيَامَ شَهْرٍ إِلَّا
رَمَضَانَ، وَمَا رَأَيْتُهُ أَكْثَرَ صِيَامًا مِنْهُ فِي شَعْبَانَ

Jeg har ikke sett Allahs Sendebud (ﷺ) faste en måned i sin helhet unntatt Ramadan, og jeg har ikke sett han faste en måned like mye som han fastet i Sha'ban.⁵⁰

6, Å faste mandager og torsdager

Det ble berettet fra Usamah bin Zayd at han sa:

⁴⁹ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2122], Sahih Muslim [1163], Sunan Abu Dawood [2429]. Sunan an-Nasa'i [1613], Sunan Tirmidhi [740].

⁵⁰ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1969], Sahih Muslim [1156], Sunan Abu Dawood [2434].

إِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ " يَصُومُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ
الْخَمِيسِ . وَسُئِلَ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ: إِنَّ أَعْمَالَ الْعِبَادِ تُعْرَضُ يَوْمَ
الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ

«Profeten (ﷺ) pleide å faste mandager og torsdager og han ble spurt angående det, og han sa: **Sannelig en tjeners gjerninger vises frem på mandager og torsdager.**»⁵¹

7, Å faste tre dager hver måned

Det ble berettet fra Abdullah bin Amr at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

صُمْ مِنْ الشَّهْرِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ; فَإِنَّ الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، وَذَلِكَ مِثْلُ
صِيَامِ الدَّهْرِ

«Fast hver måned tre dager, for hver god gjerning belønnes med ti lignende, og dette vil samsvare et år.»⁵²

Det er anbefalt at disse dagene blir: den trettende, den fjortende, og den femtende:

Det ble berettet fra Abu Dharr at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

⁵¹ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2128], Sunan Abu Dawood [2436].

⁵² **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1976], Sahih Muslim [1159], Sunan Abu Dawood [2427], og det står ikke hos ham den setningen som er i midten, Sunan an-Nasa'i [2392].

"يَا أَبَا ذَرٍّ، إِذَا صُمْتَ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصُمْ ثَلَاثَةَ عَشَرَ وَأَرْبَعَةَ عَشَرَ وَخَمْسَةَ عَشَرَ "

Å Abu Dharr, når du faster tre dager hver måned så fast den trettende, og den fjortende, og den femtende.⁵³

8, Å faste annenhver dag

Det ble berettet fra Abdullah bin Amr at Profeten (ﷺ) sa:

أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ كَانَ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا

«Den mest elskede fasten hos Allah er fasten av Dawood. Han pleide å faste en dag og ikke faste dagen etter.»⁵⁴

9, Å faste de ti første dagene av Dhul hijjah

Det ble berettet fra Hunaydah bin Khalid, fra hans kone, fra noen av konene til Profeten (ﷺ) at hun sa:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالْحَمِيسَ "

⁵³ **Sahih:** [Sahih al-Jami as-Saghir 7817], Sunan Tirmidhi [761], Sunan an-Nasa'i [2424].

⁵⁴ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1131], Sahih Muslim [1159], Sunan an-Nasa'i [2344], Sunan Abu Dawood [2448], Sunan Ibn Majah [1172].

Allahs Sendebud (ﷺ) pleide å faste de første ni dager av Dhul Hijjah og Ashoora-dagen, og tre dager av hver måned, og hver første mandag av hver måned, og torsdagen.⁵⁵

Dager som er forbudt å faste:

1. De to Eid-dagene:

Det ble berettet fra Abu Ubaydah Mawla Ibn Azhar at han sa:

شَهِدْتُ الْعِيدَ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، فَبَدَأَ بِالصَّلَاةِ قَبْلَ الْخُطْبَةِ، وَقَالَ:
"إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ:
يَوْمَ الْفِطْرِ، وَيَوْمَ الْأَضْحَى، فَأَمَّا يَوْمَ الْفِطْرِ فَيَوْمُ فِطْرِكُمْ مِنْ
صِيَامِكُمْ، وَأَمَّا يَوْمَ الْأَضْحَى فَكُلُوا فِيهِ مِنْ لَحْمِ نُسُكِكُمْ"

Jeg opplevde en gang Eid med ‘Umar bin Al-Khattab og han sa: Disse to dagene har Allahs Sendebud (ﷺ) forbudt å faste: Dagen dere bryter deres faste (Eid-ul-fitr), og den andre dagen er da dere spiser fra deres slakteofringer (Eid-ul-Adha).⁵⁶

2. Tashriq-dagene⁵⁷:

⁵⁵ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2129], Sunan Abu Dawood [2437], Sunan an-Nasa'i [2417].

⁵⁶ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1990], Sahih Muslim [1137], Sunan Abu Dawood [2416], Sunan Tirmidhi [771], Sunan Ibn Majah [1722].

⁵⁷ **Tashriq-dagene** [ordet tashriq er relatert til soloppgang]: Disse dager er de dagene etter *Yawmu an nahr* (dagen man ofrer dyr som er Eid adha) og lærde er uenige om det er to dager eller tre dager. Men den riktige meningen er at de er tre. Disse dagene ble kalt for *Ayam tashriq* fordi kjøttet fra offerdyrene legges ut i sola, og andre mener at disse

Det ble berettet fra Abu Murrah Mawla Umm Hani at han og Abdullah bin Amr besøkte hans far Amr bin Al- 'As, og han serverte dem begge mat, og sa: Spis. Han sa: Jeg faster. Da sa Amr:

كُلْ، فَهَذِهِ الْأَيَّامُ الَّتِي كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا
بِفِطْرِهَا، وَيَنْهَى عَنْ صِيَامِهَا

Spis. For disse dagene er dager som Allahs Sendebud (ﷺ) pleide å beordre oss til å spise i, og forby oss fra å faste dem. Malik sa: Disse dagene er Tashriq-dagene.⁵⁸

Det ble berettet fra Aishah og Ibn Umar at begge sa:

لَمْ يُرَخَّصْ فِي أَيَّامِ التَّشْرِيقِ أَنْ يُصَمَّنَ إِلَّا لِمَنْ لَمْ يَجِدْ الْهَدْيَ

Det har ikke blitt gitt tillatelse å faste Tashriq-dagene unntatt for den som ikke har et dyr til ofring (*al-hady*).⁵⁹

3. Å faste fredagen alene:

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Jeg hørte Profeten (ﷺ) si:

dagene ble kalt slik siden man slakter dyrene etter soloppgang. Mens andre mente at de ble kalt slik siden Eid-bønnen begynner etter soloppgang. Andre sa at *tashriq* sto for de *takbir* man gjør etter *salah* i disse dagene. (Se fath al Bari 4/side 242).

⁵⁸ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2113], Sunan Abu Dawood [2418].

⁵⁹ **Sahih:** [Mukhatasar Sahih al-Bukhari 978], Sahih al-Bukhari [1998].

"لَا يَصُومُ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، إِلَّا أَنْ يَصُومَ قَبْلَهُ أَوْ بَعْدَهُ"

«Ingen av dere skal faste fredagen unntatt med en dag før eller en dag etter den.»⁶⁰

4. Å faste lørdagen alene:

Det ble berettet fra Abdullah bin Yusr As-Sulami fra hans søster, As-Sama, at Profeten (ﷺ) sa:

"لَا تَصُومُوا يَوْمَ السَّبْتِ إِلَّا فِي مَا افْتَرَضَ عَلَيْكُمْ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ أَحَدُكُمْ إِلَّا لِحَاءَ عِنَبَةٍ أَوْ عُودَ شَجَرَةٍ فَلْيَمْضَعْهُ"

«Ikke fast lørdagen unntatt med når det kommer til det som er obligatorisk for dere, og hvis dere ikke finner noe annet [å spise] enn bark fra et drueplante, eller et gren fra et tre, så skal han tygge på det.»⁶¹

5. Å faste den andre delen av Sha'ban for den som ikke har vane til å faste:

Det ble berettet fra Hurayrah at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

"إِذَا انْتَصَفَ شَعْبَانُ فَلَا تَصُومُوا حَتَّى يَجِيءَ رَمَضَانُ"

⁶⁰ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1985], Sahih Muslim [1144], Sunan Abu Dawood [3420], Sunan Tirmidhi [743].

⁶¹ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2116], Sunan Abu Dawood [2421], Sunan Tirmidhi [744], Sunan Ibn Majah [1726].

«Når det blir midten av Sha'ban, skal dere ikke faste.»⁶²

Og fra ham ble det berettet at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

" لَا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدُكُمْ قَبْلَ صَوْمِ رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ أَوْ يَوْمَيْنِ إِلَّا صَوْمًا
كَانَ يَصُومُهُ "

«Ingen av dere skal faste en eller to dager i forveien av Ramadan, unntatt når det gjelder en fastedag man har vane til å faste.»⁶³

6. Tvilens dag:

Det ble berettet fra Ammar bin Yasir at han sa:

"مَنْ صَامَ يَوْمَ الشَّكِّ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ"

Den som faster den dagen det er tvil om, er ulydig mot Abu Qasim (dvs. Profeten (ﷺ)).⁶⁴

7. Å faste alltid selv om man ikke faster de dagene som er forbudt å faste:

Det ble berettet fra Abdullah bin Amr at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa til meg:

⁶² **Sahih:** [Sahih Sunan Ibn Majah 1339], Sunan Abu Dawood [2320], Sunan Tirmidhi [738], Sunan Ibn Majah [1651], med lignende versjoner.

⁶³ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [1914], Sahih Muslim [1082], Sunan Abu Dawood [2335], Sunan Tirmidhi [92], Sunan an-Nasa'i [2172], Sunan Ibn Majah [1650].

⁶⁴ **Sahih:** [Al Irwa 961], Sunan Tirmidhi [686], Sunan Abu Dawood [2334], Sunan an-Nasa'i [2188], Sunan Ibn Majah [1645].

"يَا عَبْدَ اللَّهِ، إِنَّكَ لَتَصُومُ الدَّهْرَ، وَتَقُومُ اللَّيْلَ، إِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ، هَجَمْتَ لَهُ الْعَيْنُ وَنَفَهَتْ لَهُ النَّفْسُ، لَا صَامَ مَنْ صَامَ الْأَبَدَ".

«Å Abdullah bin Amr! Du faster hele tiden og du står hele naten, og når du fortsetter å gjøre dette vil ditt syn og din kropp svekkes. For det er ingen faste for den som faster alltid.»⁶⁵

Det ble berettet fra Abu Qatada at en mann kom til Profeten (ﷺ) og sa:

Å Allahs Sendebud hvordan skal jeg faste? Da ble Allahs Sendebud sint på grunn av hans utsagn og når Umar så det sa ham: Vi er fornøyd med Allah som Herre, og med Islam som religion, og med Muhammad som profet, vi søker tilflukt hos Allah fra Allahs vrede, og fra Hans sendebuds vrede. Umar fortsatte å gjenta dette helt til sinna gikk bort fra Allahs Sendebud, deretter sa ham: Å Allahs Sendebud, hvordan er det med ham som faster hele tiden? Han sa:

لَا صَامَ وَلَا أَفْطَرَ

«Han har ikke fastet og han har ikke brutt fasten.»⁶⁶

8. Forbudet av å faste for en kvinne, når hennes mann er til stede unntatt ved hans tillatelse:

⁶⁵ **Muttafaqun alayh:** Sahih Muslim [1159], Sahih al-Bukhari [1979].

⁶⁶ **Sahih:** [Sahih Sunan Abu Dawood 2119], Sahih Muslim [1162], Sunan Abu Dawood [2425], Sunan an-Nasa'i [2698].

Det ble berettet fra Abu Hurayrah at han sa: Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ

«En kvinne skal ikke faste mens hennes mann er til stede unntatt ved hans tillatelse.»⁶⁷

⁶⁷ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [5192], Sahih Muslim [1026], Sunan Abu Dawood [2458], Sunan Tirmidhi [782], Sunan Ibn Majah [1761], med noe ekstra hans versjon.

Itikaf (Holde seg inne i moskeen for tilbedelser i løpet av en begrenset periode)

Itikaf i løpet av de 10 siste dagene av Ramadan er en sterkt anbefalt sunna. Formålet med den er å utføre flere gode gjerninger og for å lete etter *Laylatul Qadr* (Skjebnenatten).

Allah den Opphøyde sier:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ
خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ
أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

«Sannelig vi har sendt ned i Skjebnenatten. Og hva skal fortelle deg hva Skjebnenatten er? Skjebnenatten er bedre enn tusen måneder. I den nedstiger englene og Ånden på deres Herres befaling (med bestemmelser) i enhver sak.»
(Koranen 97: 1-4)

Det ble berettet fra Aishah at hun sa:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُجَاوِرُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ
رَمَضَانَ وَيَقُولُ تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ

Allahs Sendebud (ﷺ) pleide å gjøre *itikaf* i de 10 siste dagene av Ramadan, og han pleide å si: Let etter Skjebnenatten (Laylatul Qadr) i de odd-nettene av de 10 siste dagene av Ramadan.⁶⁸

Og det ble berettet fra henne at Allahs Sendebud (ﷺ) sa:

تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْوَتْرِ مِنَ الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ

«Let etter Skjebnenatten (Laylatul Qadr) i de odd-nettene av de 10 siste dagene av Ramadan.»⁶⁹

Han pleide å oppfordre til utføring av nattbønn i dem:

Det ble berettet fra Abu Hurayrah fra Profeten (ﷺ) at han sa:

" مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ "

«Den som står opp i nattbønn i løpet av Skjebnenatten med oppriktig tro og håp om å bli belønnet av Allah, vil få sine tidligere synder tilgitt.»⁷⁰

Itikaf kan ikke gjøres unntatt i en moské, grunnet den Opphøydets ord:

(وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ)

⁶⁸ **Sahih:** [Mukhtasar Sahih al-Bukhari 987], Sahih al-Bukhari [2020], Sunan Tirmidhi [792].

⁶⁹ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [2017], Sahih Muslim [1169].

⁷⁰ **Muttafaqun alayh:** Sahih al-Bukhari [2014], Sahih Muslim [760], Sunan Abu Dawood [1372], Sunan an-Nasa'i [5027].

«Og ha ikke omgang med dem (deres koner), idet dere holder dere inne i moskeene (*itikaf*).» (Koranen 2:187)

Den andre grunnen er at moskeen var det stedet der Profeten (ﷺ) utførte *itikaf*.

Det er anbefalt for den som utfører *itikaf* at han gjør seg opptatt med å tilbe Allah, som for eksempel ved salah, ved resitasjon, ved å gjøre *tasbih* (si *Subhanallah*), *tahmid* (*Alhamdulillah*), *tahlil* (*La ilaha illa Allah*), *takbir* (*Allahu Akbar*), og ved å be Allah om tilgivelse (*istighfar*), ved å sende velsignelser over Profeten (ﷺ), ved å gjøre dua, ved å repetere *ilm* (islamsk kunnskap), og lignende.

Det er mislikt for ham å gjøre seg opptatt med det som ikke angår ham av det som blir sagt eller gjort. Det er også mislikt for ham på lik måte å avholde fra å snakke mens han tror at dette er noe som bringer ham nærmere Allah.⁷¹

Det er tillatt for den som utfører *itikaf* å gå ut av moskeen for et behov som er veldig nødvendig. Det er også tillatt for ham å børste håret, klippe håret, klippe neglene, og å rense sin kropp (dusje osv.).

Itikaf vil avbrytes ved å gå ut uten en gyldig grunn, og ved samleie.

⁷¹ «Fiqh as Sunnah» (1/404).

Herved slutter kapitlet om Fasten fra Boka al Wajiz. Et sammendrag som tar opp de viktigste punktene i boken følger etter in sha Allah

SAMMENDRAG

Her oppsummerer vi de viktigste punktene som er nevnt i denne boken slik at det blir lettere å huske det.

Fastens kjennelse (*hukm*):

- ❖ Å faste Ramadan er obligatorisk (*fard*) og er en av de fem søylene i Islam.

Fordelene:

- ❖ Det er mange fordeler med å faste, blant dem:
 - Syndene blir tilgitt
 - Allah lover å belønne den som faster Selv
 - Den som faster vil være fornøyd når han møter Allah
 - Den som faster ofte vil entre paradiset gjennom en spesiell dør for de fastende, kalt *Ar-Rayyan*

Hvordan bekreftes starten av Ramadan måneden?

- ❖ Den bekreftes ved at man ser *al-hilal* (den nye månen) eller ved å fullføre sha'bans 30 dager
- ❖ Man kan starte å faste Ramadan til og med hvis én sannferdig og troverdig muslim vitner om å ha sett månen
- ❖ Men når vi skal bryte fasten altså ved månedens slutt, må vi ha to sannferdige og troverdige muslimer vitne om å ha sett månen slik at vi kan feire Eid al-Fitr

- ❖ Hvis månen ikke blir sett vil man alltid fullføre månedens dager til 30 dager

Hvem må faste?

- ❖ Enhver muslim som har disse egenskapene må faste i Ramadan:
 - Frisk
 - Mentalt frisk (ikke gal)
 - Voksen
 - Hjemmeboende (altså ikke på reise)
 - I tillegg til dette må en kvinne være ren fra menstruasjon (haydh) og postnatal blødning (Nifas) for å kunne faste.
- ❖ Det er anbefalt for foreldrene å oppdra barn til å faste slik at de venner seg til det
- ❖ Det er tillatt for den reisende eller den som er syk å bryte fasten
- ❖ De dagene de ikke faster må de ta igjen senere
- ❖ Hvis den som er på reise eller den som er syk, klarer å faste allikevel, så er det best for ham å faste

Hva er best å faste eller å ikke faste for den reisende eller den som er syk?

- ❖ Hvis den som er på reise eller den som er syk ikke opplever noe vanskeligheter ved å faste, så er det beste for dem å faste
- ❖ Men hvis de opplever vanskeligheter ved å faste, så er det beste for dem å ikke faste
- ❖ Når det gjelder den som har menstruasjon eller postnatal blødning så vil ikke fasten være gyldig hvis man faster i den tilstand. For en

av fastens betingelser er å være ren fra menstruasjon og postnatal blødninger

- ❖ De dagene man mister grunnet dette, skal tas igjen etter Ramadan

Den som ikke klarer å faste grunnet høy alder eller kronisk sykdom:

- ❖ Den som ikke klarer å faste grunnet høy alder eller kronisk sykdom, skal mate en trengende for hver dag av Ramadan

Den gravide og den ammende:

- ❖ En kvinne som er gravid eller som ammer kan bryte fasten hvis hun ikke klarer å faste eller frykter for sitt barns helse
- ❖ I slike tilfeller skal hun mate en trengende for hver dag hun ikke faster og hun skal ikke ta igjen de dagene hun ikke fastet

Hvilken mengde mat skal man mate de trengende med?

- ❖ Når man skal mate en trengende så skal man gi nok mat til å gjøre en mett.

Fastens søyler:

- ❖ Fasten har to søyler:
 1. *Niyyah* (Intensjon). Og den må man ha hver natt
 2. Å holde seg unna alt som bryter fasten fra daggry (*fajr*) til solnedgang (*maghrib*)

Det er seks ting som bryter fasten:

1. Å spise med vilje
2. Å drikke med vilje
3. Å kaste opp med vilje
4. Menstruasjon
5. Postnatal blødning
6. Samleie

Ting man bør gjøre når man faster:

1. Å Spise *suhoor* (lettmåltid før fajr)
2. Å holde seg unna tomt prat, grov snakk og lignende
3. Å være sjenerøs og å studere Koran
4. Å haste med iftar
5. Å bryte fasten med ferske eller tørre dadler, eller med vann
6. Å gjøre dua ved iftar

Det som er tillatt for den fastende:

1. Å dusje for å kjøle seg ned
2. Å vaske munnen og nesa uten overdriving
3. Kopping (*Hijamah*)
4. Å kysse, berøre sin ektefelle for den som klarer å kontrollere sine lyster
5. Å våkne opp i *jannabah* (uren tilstand etter samleie eller våtdrøm)
6. Å fortsette med fasten til før fajr
7. Å bruke *siwak* (tannbørste i treverk), parfyme, krem, kuhl, øyedråpe, sprøyter

Frivillig fastedager

Profeten (ﷺ) har oppfordret å faste disse dagene:

1. Seks dager fra *Shawal*
2. Arafah-dagen
3. *Ashoorah*-dagen
4. Å faste det meste av *Muharram*
5. Å faste det meste av *Sha'ban*
6. Mandager og Torsdager
7. Tre dager av hver måned
8. Faste annenhver dag
9. Faste de ti første dagene av *Dhul Hijjah*

Dager som er forbudt å faste

1. De to Eid-dagene
2. Tashriq-Dagene
3. Faste fredagen alene
4. Faste lørdagen alene
5. Faste den andre delen av *Sha'ban* for den som ikke har vane til å faste
6. Tvilens dag
7. Å faste alltid selv om man ikke faster de forbudte dagene

Itikaf

- ❖ *Itikaf* er en tilbedelse der man oppholder seg inne i en moské for å kunne tilbe Allah mer.

- ❖ Det er sterkt anbefalt å utføre Itikaf i de 10 siste dagene av Ramadan. For Profeten (ﷺ) gjorde dette hver Ramadan.
- ❖ Man kan ikke utføre Itikaf andre steder enn i moskeen.
- ❖ Det er anbefalt for den som utfører *itikaf* at han gjør seg opptatt med å tilbe Allah ved å gjøre diverse gode gjerninger. Det er anbefalt for ham også å la være det som ikke angår ham. Han bør ikke avstå fra å snakke med tro at dette vil få ham nærmere Allah. Men det som er ønsket fra ham er å fokusere på tilbedelse og unngå alt som er ondt.
- ❖ Det er tillatt for den som er i *itikaf*:
 - Å gå ut av moskeen for et veldig nødvendig behov
 - Å børste håret
 - Å klippe håret
 - Å klippe neglene
 - Å rense sin kropp osv.
- ❖ *Itikaf* vil avbrytes av disse to tingene:
 1. Å gå ut av moskeen uten en gyldig og nødvendig grunn
 2. Å ha samleie

Med dette avsluttes oversettelsen av Boken om Fasten fra boka Al-Wajiz av Sheikh Dr. Abdul-Adhim Badawi. Måtte Allah belønne forfatteren rikelig og akseptere hans arbeid. Måtte Allah akseptere vårt ydmykt arbeid ved å ha oversatt denne boken. Amin.

Vi lovpriser Allah for det rette som er i den oversettelsen og ber Ham om tilgivelse for det som er feilaktig. Og vi ber enhver bror og søster i Islam om å ta kontakt øyeblikkelig når det oppdages feil eller mangler.

Måtte Allah akseptere vår Ramadan og la den være noe vi kan være veldig stolt av den dagen vi møter Allah. Måtte Allah tilgi oss alle, og redde oss fra ilden og la oss entre Paradisets hager.

Allahumma Amiin.

Fasten er en viktig tilbedelse i Islam. I denne boken får du med deg alt det du trenger å vite om fasten og særlig fasten knyttet til Ramadan som er en av Islams søyler.

Boken er opprinnelig en oversettelse av et kapittel av den berømte fiqh-boka «*Al-Wajiz fii fiqhi as sunnah wal kitab al 'aziz*» av Sheikh Dr. Abdul-Azhiim Badawi.

